

ถอดบทเรียนจากการประชุมวิชาการ (16th HA National Forum)

เรื่อง "แนวทางการเติมความคิดสร้างสรรค์ให้ทีมงาน"

วันพฤหัสบดีที่ 12 มีนาคม 2558 เวลา 08.30 – 10.00 น.

ณ ห้อง Sapphire 203 ศูนย์การประชุมอิมแพ็คฟอรัม เมืองทองธานี

วิทยากรร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ยอดเยี่ยม เทพรานนท์

กรรมการอำนวยการของบริษัท Inter PAC

ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งสำคัญของมนุษย์ ความคิดสร้างสรรค์จะทำให้มนุษย์มีความสุข และอยู่ร่วมกันได้ในสังคม การสร้างความคิดสร้างสรรค์นั้น ไม่มีสูตรสำเร็จตายตัวที่แน่นอน ต้องมีการติดต่อหารือให้ทีมงาน โดยเราต้องมีความคิดสร้างสรรค์ให้ตัวเราก่อน การจินตนาการที่ไม่มีความรู้มาประกอบ จะเป็นความเพ้อฝัน จินตนาการที่มีความรู้มาประกอบจึงเป็นความคิดสร้างสรรค์

การสร้างความคิดสร้างสรรค์เป็นการสร้างแนวทาง เพื่อให้แต่ละคนมีแรงขับเคลื่อนทางใจและสมองไปสู่ความสำเร็จ ไม่ได้เป็นสูตรสำเร็จตายตัวแต่อย่างใด ทุกอย่างต้องเริ่มต้นด้วยข้อมูลและความเข้าใจ เพื่อหาแนวทางในการเติมความคิดสร้างสรรค์ ต้องมีความหลากหลายทั้งด้านวัตถุนิยม และจิตนิยม ต้องแยกให้ออก อะไรคือความเหมือนที่แตกต่าง Contrast in Harmony เช่น ไข่แยกระหว่าง ใจเย็นกับขี้เกียจ หวังดีกับชอบยุ่ง หากเราสามารถแยก และรวมสิ่งเหล่านี้ไว้ด้วยกันได้ พลังขับเคลื่อนแห่งความคิดสร้างสรรค์ ย่อมเกิดขึ้นได้

5 ขั้นตอนในการเติมความคิดสร้างสรรค์ ที่หัวหน้าทีมควรสนับสนุนลูกทีมได้เรียนรู้ ประกอบด้วย

1. การซื้อความรู้สึก เป็นการเปิดจุดขวดก่อนหน้า การกระตุ้นความรู้สึกลูกทีม มองสิ่งรอบๆตัว บางสิ่งที่ใกล้ตัวแต่กลับมองข้าม ทำให้ยอมรับว่าโลกนี้กว้าง มีอีกหลายเรื่องที่เรายังไม่รู้ เมื่อเราเปิดจุดขวดได้แล้ว เราสามารถดำเนินการต่อไปได้
2. ยอมรับการเปลี่ยนแปลง ทุกอย่างเปลี่ยนแปลงได้เสมอ การเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องปกติของโลก แต่ความเปลี่ยนแปลงต้องอยู่บนพื้นฐาน เหตุและปัจจัย ที่สามารถจับต้องได้ พิสูจน์ได้ เมื่อโลกเปลี่ยนแปลง ยุทธภูมีย่อมเปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน ความคิดสร้างสรรค์ที่เราใช้ในอดีต ย่อมไม่อาจใช้ในปัจจุบัน ต้องมีการสร้างสรรค์ไปเรื่อยๆ อย่างกลัวการลอกเลียนแบบ เราต้องมีการพัฒนาค้นคว้า อย่างอื่นไปเรื่อยๆ อย่าหมดแรง อย่าท้อแท้ ให้ทำตัวเองเป็นดั่งมด ต้องให้ลูกทีมมองความเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องปกติ ส่งผลต่อตัวเรา สังคมรอบข้าง ทำให้ลูกทีมไม่กลัวต่อการเปลี่ยนแปลง ยอมรับในการเปลี่ยนแปลง ในเรื่องการสร้างจินตนาการเช่นกัน อย่าตั้งกฎเกณฑ์ขึ้นมามากมาย ให้ลดกฎเกณฑ์ ตัดกฎเกณฑ์ออก อย่าสร้างกฎเกณฑ์ ปิดกรอบความคิด

แนวคิดเรื่องมดประกอบด้วย

- Never Quit มีความพยายาม ไม่เคยละความพยายาม
 - Look Ahead เตรียมพร้อมสำหรับอนาคตเสมอ
 - Stay Positive มองโลกในแง่ดี
 - Do All you can ลุย และทำเต็มความสามารถ
3. ทำให้ลูกทีมเห็นอนาคตด้วยข้อมูล มีการคาดหมายอนาคตหลายด้านรอบๆ ตัวเรา โดยใช้ศาสตร์ เชิงสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ผึกให้ลูกทีมวิเคราะห์เหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตกับตัวเรา สังคมรอบๆตัวเรา
 4. ลูกทีมต้องมียอดความรู้ที่หลากหลาย และมีความรู้ลึกๆ ต้องการหาความรู้ใหม่ๆ ตลอดเวลา ต้องมีการจัดระบบความคิดให้เป็นระเบียบ และจัดระเบียบความคิดให้เป็นระบบ ให้ความรู้รอบ ด้าน ทั้งศาสตร์ และศิลป์ การบริหารจัดการ ให้ลูกทีมรู้จักการประมวลความคิด สิ่งต่างๆ รอบตัว ภายใต้อข้อมูลที่จับต้องได้ น่าเชื่อถือ
 5. ทำให้ลูกทีมมีความรู้สึก และมีเพื่อน หากลูกทีมมีความคิดสร้างสรรค์ แต่นำไปใช้ในทางที่ผิด การ แนะนำให้ลูกทีมมีความรู้ที่มีความรู้สึก มีความรักต่อเพื่อน แยกแยะได้ระหว่างเพื่อนกับคนรู้จัก จะ ทำให้ความคิดสร้างสรรค์ที่ลูกทีมมีนั้น ไม่ทำร้ายคนรอบข้าง และสังคม สังคมจะมีความสุข

การเติมความคิดสร้างสรรค์ให้ทีมงานนั้น จะไม่สามารถดำเนินการจนสำเร็จได้ หากหัวหน้าทีมไม่เปิด จุกขวดของตัวเองก่อน ความคิดสร้างสรรค์ต้องทำเป็นทีม ทำเพียงคนเดียวคนหนึ่งไม่ได้ ความคิดสร้างสรรค์ อย่ างอมืองอเท้าแล้วฝัน ให้ทำงานหนักแล้วสร้างสรรค์

นอกจากนั้น อ.ยอดเยี่ยม ได้นำนิทานเป็นข้อคิดมาฝาก เรื่องแรก ลุงขาว เรื่องของลุงขาวนั้นเป็น นิทาน ที่เป็นเรื่องจริง โดยอ.ยอดเยี่ยมใช้เรื่องนี้ในการเรียนการสอน และสื่อสารผ่านทางสื่อต่างๆ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์

ลุงขาวเป็นชาวจังหวัดร้อยเอ็ด ลุงขาวเป็นชาวนา โคตรเหง้าเหล่ากอของลุงขาวเป็นชาวนามาหลายชั่วอายุคน ลูกของลุงขาวก็จะเป็นชาวนาต่อไป ลุงขาวทำงานหนัก ลุงขาวหลังสู้ฟ้าหน้าสู้ดิน ลุงขาวปลูกข้าวมา นาน ลุงขาวจึงมีความชำนาญในการปลูกข้าว

วันนี้ลุงขาวก็ยังคงปลูกข้าวอยู่ ลุงขาวเริ่มปลูกข้าวหอมมะลิมานานแล้ว เพราะลุงขาวเป็นชาวนามา ตลอดชีวิต ลุงขาวจึงมีความสามารถในการผลิตข้าวหอมมะลิ ปีหนึ่งๆ ลุงขาวปลูกข้าวเสร็จแล้วก็มีคนมารับซื้อ ข้าวของลุงขาว คนซื้อข้าวจากลุงขาวก็นำข้าวของลุงขาวไปขายต่อที่ต่างประเทศ

ข้าวของลุงขาวขายออกนอกได้ปีละ ๔ แสนบาท ลุงขาวแอบเหิงอต่างน้ำ ตั้งหน้าตั้งตาปลูกข้าว และ ทำเงินเข้าประเทศได้ปีละ ๔ แสนบาท ข้าวของลุงขาวแปลงบางส่วนเป็นภาษีอากรให้ราชการ ลุงขาวนำเงิน เข้าประเทศในขณะที่ประเทศไทยของเราเป็นหนี้ต่างชาติอยู่ไม่น้อย ลุงขาวทำงานใช้หนี้ให้ประเทศของลุงขาว ปีละ ๔ แสนบาท

ณ วันนี้ลุงขวาก็ยังปลูกข้าวอยู่ ลูกของลุงขวาก็จะปลูกข้าวต่อไป ลุงขวและลูกจะทำงานหาเงินเข้าประเทศไทยที่กำลังเป็นหนี้ต่อไป

ตอนนี้ลุงขวีย่นอยู่ขวามือ ช้ายมือมีสถาปนิกยืนอยู่คนหนึ่ง ถ้าส่งปืนให้คุณกระบอกหนึ่งแล้วบอกว่า “ต้องยิงใครทิ้งไปสักคนหนึ่ง” เพื่อประโยชน์ของชาติ คุณจะยิงลุงขวหรือว่าจะยิงสถาปนิก คุณจะยิงใคร?

อ.ยอดเยี่ยมทิ้งท้ายให้ทุกคนร่วมกันคิด เราจะยิงลุงขวหรือยิงสถาปนิกนั้นไม่สำคัญเท่ากับ “ทำไมคุณถึงเลือกจะยิงลุงขว และ ทำไมคุณถึงเลือกยิงสถาปนิก” ตรงนี้ต่างหากเป็นคำตอบที่เราจะต้องตอบให้ได้ ต้องตอบด้วยจิตที่ถูกกำหนดค่าเอาไว้แล้วการกำหนดตนโดยรู้ตัว การกำหนดโดยเอาประโยชน์สังคมเป็นที่ตั้งมากกว่าประโยชน์ตน ความจริงทั้งหลายที่ยิ่งใหญ่กว่าจะปรากฏขึ้น เมื่อเอาความเป็นตัวตนเราออกไปบ้าง

อีกบทความเป็นเรื่องเกี่ยวกับความสมดุล สิ่งต่างๆในโลกนี้ ยังคงอยู่ได้ด้วยความสมดุล สิ่งใดที่ขาดสมดุล จะหายไปจากโลกนี้ การคงอยู่ของตัวเราเช่นเดียวกันกับความพยายามที่จะทำให้ชีวิตมีความเก่งในจุดใดจุดหนึ่ง ไม่เท่ากับการบริหารจัดการกับจุดด้อยของเรา โดยไอส์ไตน์พูดว่า “จินตนาการ สำคัญกว่า ความรู้” จริงหรือ หากต้องการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ จงมีความรู้ที่เพิ่มพูน จงหาความรู้ให้่องแท้ มีความรู้ที่หลากหลาย และมีความเข้าใจที่ล้าลึกให้พอ หากยังคิดอะไรไม่ออก จงวางความรู้นั้นลง แล้วใช้จินตนาการ (แห่งความเป็นมนุษย์) เพราะ ณ วินาทีนั้น “จินตนาการ สำคัญกว่า ความรู้” และเมื่อจินตนาการเสร็จ จงเอาความรู้ทั้งหมดที่เรา มี ทำให้จินตนาการนั้นเป็นความจริง”

อ.ยอดเยี่ยม ได้นำเรื่องเกี่ยวกับนก มาเชื่อมโยงเพื่อเพิ่มความเข้าใจมากขึ้น ดังนี้

นกไม่ได้บินได้ เพราะว่า นกมีกระดูกที่เบากว่าสัตว์อื่น

นกไม่ได้บินได้ เพราะว่า นกมีปีก

นกไม่ได้บินได้ เพราะว่า นกมีกล้ามเนื้อที่แข็งแรง

นกไม่ได้บินได้ เพราะว่า นกมีรูปร่างเพรียว

นกไม่ได้บินได้ เพราะว่า นกมีขน

นกไม่ได้บินได้ เพราะว่า นกอยากจะบิน

แต่นกบินได้ เพราะว่า นกนั้นเป็นนก

การที่นกบินได้ เพราะว่ามันเป็นนก หมายความว่า นก จะต้องมียอดปีกประกอบครบทุกอย่าง จึงจะสามารถบินได้ อย่าเอาองค์ประกอบอย่างใดอย่างหนึ่งมาบอกว่า นกบินได้เพราะสิ่งนั้นสิ่งเดียว

“ความรู้และความรู้สึก” เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องพยายามรักษาสมดุล อย่าวิ่งไปตามกระแสสังคมที่จะชี้้นำเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่ง การมีความพร้อมทั้งหลาย บางครั้งต้องการเวลาและจังหวะที่เหมาะสม เวลาทำให้เราได้เรียนรู้และเกิดความรู้สึก จังหวะเป็นเรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เพราะคนและสิ่งแวดล้อมแยกกันไม่ออก บางคนนึกว่า ความรู้สึก ที่รู้สึกนั้น เป็นความรู้ สิ่งนี้เป็นเรื่องที่อันตรายมาก

“มีความรู้ แต่ไร้ความรู้สึก คือหุ่นยนต์”

“มีความรู้สึก แต่ไร้ความรู้ คือเพ้อเจ้อ”

จึงมีความรู้และความรู้สึก และจึงมีความรู้สึกภายใต้ความรอบรู้

ผู้ถอดบทเรียน นางสาวปารวี สยัตพานิช

ผู้ตรวจสอบบทเรียน นางสาวสมใจ เนียมหอม

